gemeente Berkelland

C: Dikschei, Quinten
***T:** 0545-250 250*
***E:** info@gemeenteberkelland.nl*
Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 569793
Onderwerp : Integraal Veiligheidsplan
Verzonden : 3 april 2023

Geachte leden van de raad,

Op dinsdag 7 maart 2023 en dinsdag 21 maart 2023 is het concept Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 besproken tijdens de politieke avond. Waar het Integraal Veiligheidsplan de vorige twee keer een hamerstuk was, waarin de prioriteiten voornamelijk waren gebaseerd op het onderbuikgevoel, kwamen er in de afgelopen twee politieke avonden nog verschillende onduidelijkheden naar voren. Onduidelijkheden over de vorming van de inhoud, de vernieuwende procesgang en de inhoud van dit plan. Daarom is het plan aangehouden om eerst duidelijkheid te creëren over het proces, de inhoud en ook de wijze waarop de gemeenteraad invloed kan uitoefenen op het veiligheidsbeleid. In deze raadsbrief geven wij u extra achtergrondinformatie en positioneren we het Integraal Veiligheidsplan in de veiligheidsketen om daarmee de door u aangegeven onduidelijkheden en vragen te beantwoorden.

Wettelijke kader Integraal Veiligheidsplan
Bij het bieden en ontwikkelen van lokale veiligheid heeft de gemeente een regierol. Deze regierol wordt vervuld door het samenbrengen en coördineren van de samenwerking tussen, en met de partners op het gebied van veiligheid. De gemeente is ervoor verantwoordelijk dat er gezamenlijk met alle partners richting wordt gegeven aan het veiligheidsbeleid, de uitvoering van het veiligheidsbeleid, toezicht houden op de voortgang en er gereageerd wordt op nieuwe ontwikkelingen die zich voordoen. Het veiligheidsbeleid, de prioriteiten en uitvoering wordt vastgelegd in een Integraal Veiligheidsplan ondersteund door het uitvoeringsplan. Daarnaast zorgt de gemeente voor afstemming met veiligheidspartners zoals het Openbaar Ministerie (OM) en de politie.

'*De gemeenteraad stelt ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie.*' Dit is de wijze waarop het Integraal Veiligheidsplan is geborgd in de Politiewet, artikel 38b

Dit Integraal Veiligheidsplan is richtinggevend voor beleid en uitvoering op het terrein van de openbare orde en veiligheid.

Het Integraal Veiligheidsplan is erop gericht om op een systematische en samenhangende manier te werken aan behoud of verbetering van veiligheid in al haar facetten. De raad stelt de kaders van het veiligheidsbeleid vast waar de gemeente invloed op heeft, waarbij de prioriteiten worden benoemd in het Integraal Veiligheidsplan. Die samenhang is erg belangrijk. Het stellen van prioriteiten die niet of onvoldoende worden herkend door onze partners leidt tot frictie in de keten van samenwerking in het veiligheidsdomein. Het stellen van prioriteiten betekent niet dat de dagelijkse werkzaamheden vervallen, deze blijven namelijk gewoon doorgaan. Echter, de prioriteiten die worden benoemd in het Integraal Veiligheidsplan, hebben meer aandacht nodig naast de dagelijkse werkzaamheden. Het stellen van prioriteiten is op een relatief hoog abstractieniveau. Onder het Integraal Veiligheidsplan liggen de uitvoeringsplannen. Deze uitvoeringsplannen geven uiting aan een concrete aanpak over de benoemde prioriteiten en doelstellingen met de bijbehorende inzet van mensen en middelen.

Het Integraal Veiligheidsplan maken wij in Achterhoek Oost samen met de gemeenten Aalten, Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk. De politie is in het veiligheidsdomein onze belangrijkste partner. Echter gaan wij in het Integraal Veiligheidsplan niet over de inzet en capaciteit van de politie. Omdat de inzet van de politie op dit basisteamniveau wordt geregeld, is er met elkaar afgesproken het Integraal Veiligheidsplan gezamenlijk, op dit niveau te maken.

Hierdoor wordt de onderlinge samenwerking versterkt en neemt de transparantie, efficiëntie en effectiviteit toe. Er is sprake van een intensieve samenwerking tussen de genoemde gemeenten. Een groot deel van de veiligheidspartners in het gebied hebben hun inzet afgestemd op het eerdergenoemde basisteamniveau. Immers, op alle vijf veiligheidsvelden, als genoemde in het kernbeleid van de VNG, werken wij intensief samen met de andere drie gemeenten in Achterhoek Oost. Het creëren van een Integraal Veiligheidsplan op basisteamniveau is overigens niet onze uitvinding, maar is een beproefde aanpak die in grote delen van Nederland de integrale aanpak borgt.

Instrument Integraal Veiligheidsplan in het veiligheidsveld
Het veiligheidsveld is de afgelopen jaren complexer en ook breder geworden. Zo zijn 'zorg en veiligheid' en 'ondermijning' belangrijke onderdelen geworden van de dagelijkse uitvoering van de veiligheidstaken van de gemeente en haar partners. De gemeente heeft uiteraard niet het alleenrecht als het gaat om de vorming van beleid en uitvoering op het gebied van veiligheid. Op diverse niveaus acteren overheden en andere partners op de vijf veiligheidsgebieden:

- Veilige woon- en leefomgeving;
- Bedrijvigheid en veiligheid;
- Jeugd en veiligheid;
- Fysieke veiligheid en
- Integriteit en veiligheid.

Het is van groot belang dat in dit complexe veld met veel spelers we elkaar versterken en dus ook de beleidsvorming op zijn minst afstemmen.

Op alle genoemde veiligheidsgebieden hebben we te maken met landelijke-, interprovinciale-, provinciale-, districtelijke- en regionale samenwerkingen en de daarbij gepaarde prioritering, beleidsvorming en uitvoering. Deze raken alle vijf veiligheidsgebieden waar wij lokaal ook mee te maken hebben:

- Zo hebben wij op het gebied van een veilige woon- en leefomgeving onder andere te maken met de prioritering en beleidsvorming van de Politie Oost Nederland, het Openbaar Ministerie Oost Nederland en de Veiligheidsregio Noord- en -Oost Gelderland. Maar ook de bestuurlijke stamtafel zorg en veiligheid Noord- en -Oost Gelderland (NOG), met daarin verweven Veilig Thuis NOG, het Zorg- en Veiligheidshuis NOG en de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ), is een belangrijk orgaan.
- Met betrekking tot bedrijvigheid en veiligheid hebben we te maken met het Actieprogramma Veilig Ondernemen, de brandweer, de politie, maar ook de Omgevingsdienst Achterhoek en de provincie.

- Ten aanzien van Jeugd en Veiligheid opereren we met de GGD onder meer op regionaal niveau (Noord- en Oost- Gelderland), met het Preventie Platform Jeugd op Achterhoek Oost niveau en hebben we te maken met beleidsvorming op regionaal niveau met onze partners van onder meer Iriszorg en Tactus. Met de prioritering in het Integraal Veiligheidsplan, geven we dus ook richting aan de opdrachtomschrijving van bijvoorbeeld Tactus. Daarnaast speelt het landelijke beleid ook op dit veiligheidsgebied een belangrijke rol. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
- Op het gebied van fysieke veiligheid opereren we zoveel mogelijk op de schaal van Noord- en -Oost Gelderland. Grootste reden hiervan is dat de hulpverleningsorganisaties politie, brandweer, GHOR en gemeenten elkaar ook daar vinden bij de veiligheidsregio. De hele rampenbestrijding en crisisbeheersing is op dit niveau ook georganiseerd in de wettelijke drietrapsraket Regionaal Risicoprofiel, -Beleidsplan en -Crisisplan, met daarbij de concretere uitvoering in de incidentbestrijdingsplannen.
- Ondermijning, polarisatie, radicalisering en informatieveiligheid zijn een aantal belangrijke onderdelen die veelal samenkomen in hetgeen dat 'integriteit en veiligheid' wordt genoemd. Deze onderdelen zijn, net als zoveel facetten binnen het veiligheidsdomein, grens overstijgend. We hebben daarmee onder andere te maken met een aanpak ondermijning op landelijk niveau met bijvoorbeeld de Landelijke Fenomeentafels Ondermijning (LFO), maar ook de interprovinciale aanpak met de Veiligheid strategie Oost-Nederland waar het RIEC, de politie, het OM en onder andere de belastingdienst hun prioriteiten op ondermijning hebben samengebracht. Het blijft echter niet bij nationale focus, ook op Euregioschaal vinden er projecten op het gebied van onder andere ondermijning plaats.

De beleidsstukken die hierboven beschreven staan, terugkomend in de vijf veiligheidsgebieden, komen dus niet terug in het Integraal Veiligheidsplan maar zijn elders belegd, zoals de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.

Een korte en zeker niet allesomvattende weergave van ontwikkelingen en invloeden op het gebied van veiligheid. Dit om duidelijk te maken dat de lokale beleidsvorming en -uitvoering op diverse niveaus wordt beïnvloed en geholpen. Dit vraagt om een Integraal Veiligheidsplan dat een abstractieniveau kent dat niet streeft naar een onmogelijke allesomvattendheid, flexibiliteit biedt om veranderende omstandigheden te kunnen weerstaan en ruimte geeft voor concreetheid in de jaarlijkse uitvoeringsplannen.

Naast de afstemming in de gebieden waar wij (wettelijk) in opereren hebben we ook goede samenwerkingen met onder meer Haaksbergen op bijvoorbeeld het gebied van jeugd. Zo hebben wij samen met het Assink Lyceum een ouderavond alcohol en drugs georganiseerd in Eibergen. Een ander voorbeeld is de samenwerking met het Hof van Twente, waar wij recentelijk nog de innovatieve wijze van inzet van onze BOA's hebben besproken. Kortweg, de samenwerking op het gebied van veiligheid kent geen grenzen.

Invloed van de gemeenteraad
Zoals hiervoor aangegeven, is het Integraal Veiligheidsplan niet het enige beleidsdocument op het gebied van veiligheid. Er zijn talloze plannen die op andere (geografische) niveaus worden gemaakt en vastgesteld die van grote invloed zijn op ons eigen Integraal Veiligheidsplan en gerelateerde beleidsdocumenten. Daarom is ook belangrijk dat alle veiligheids(gerelateerde) plannen die de gemeenteraad passeren op juiste waarde worden geschat. Zij vormen namelijk ieder een bouwsteen voor het Integraal Veiligheidsplan. Aan de andere kant betekent het vaststellen van het Integraal Veiligheidsplan het geven van richting aan de prioritering van alle veiligheidsgerelateerde plannen.

Als voorbeeld, het beleidsplan van de Politie Oost Nederland staat in directe verbinding met onze eigen planvorming en de uitvoering van het veiligheidsbeleid in onder andere de gemeente Berkelland. Aan de andere kant is ons Integraal Veiligheidsplan een bouwsteen voor

het nieuw op te stellen beleidsplan van de Politie Oost Nederland. Ditzelfde geldt onder andere ook voor het OM. Daarom is het belangrijk dat het Integraal Veiligheidsplan ook wordt besproken in de driehoek gemeente-politie-OM. Deze laatste partners zijn ook nauw betrokken geweest bij de vorming van ons Integraal Veiligheidsrisicoprofiel.

Zoals aangegeven in de Politiewet stelt de gemeenteraad eens per vier jaar de doelen vast ten aanzien van de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Bij dit vaststellen dient aan de voorkant dus rekening gehouden te worden met alle ontwikkelingen in het veiligheidsdomein. Het verbinden van lokale, regionale en landelijke prioriteiten en daarmee ook de veiligheidspartners, is één van de belangrijkste doelen bij het op- en vaststellen van het Integraal Veiligheidsplan. Aan de achterkant betekent het vaststellen van het Integraal Veiligheidsplan het prioriteren van de aandachtsgebieden. Daarmee is het directe input voor alle nog op te stellen uitvoeringsplannen in het veiligheidsdomein. Het werkt dus twee kanten op en behoeft daarmee een relatief hoog abstractieniveau. Dit is ook te zien in de Integrale Veiligheidsplannen van andere gemeenten, zoals de gemeenten Haaksbergen, Enschede, maar ook in de Achterhoek West.

De gemeenteraad stelt het Integraal Veiligheidsplan eens per vier jaar vast. Omdat de dynamiek in het veiligheidsdomein groot is, is het belangrijk dat we flexibel en daadkrachtig kunnen bijsturen. Dit doen we in het uitvoeringsplan. Zoals gebruikelijk stuurt de gemeenteraad op hoofdlijnen, zij stelt het Integraal Veiligheidsplan vast. Het college van burgemeester en wethouders is belast met het dagelijks bestuur van de gemeente. Zij stelt het uitvoeringsplan vast. Zoals afgesproken wordt het uitvoeringsplan gedeeld met de gemeenteraad voordat het wordt vastgesteld en wordt ook besproken in de eerder genoemde driehoek met de politie en het OM.

Vorming Integraal Veiligheidsplan in Berkelland

Het Integraal Veiligheidsplan van Achterhoek Oost, waaronder dus de gemeente Berkelland, is onderdeel van een drietrapsraket. In de raadsvergadering ter zake de begroting van 2022, op 2 november 2021, is hier al over gesproken. De drie onderdelen van de drietrapsraket zijn: het Integraal Veiligheidsrisicoprofiel, het Integraal Veiligheidsplan en het jaarlijkse uitvoeringsplan. Dit is een vernieuwend model dat lijkt op het proces waarop de veiligheidsregio haar beleid ook vormgeeft.

Zoals op de informerende raadsavond van 15 november 2022 is toegelicht dat het maken van een risicoprofiel niet nieuw is, maar wel voor het vormen van een Integraal Veiligheidsplan. Het is een innovatieve wijze waarop data, kennis en de visie van deskundigen in het veiligheidsdomein, worden samengebracht om de juiste prioriteiten te kunnen stellen. Zoals eerder benoemd, betekent dat prioriteiten extra aandacht nodig hebben naast de dagelijkse werkzaamheden. Het proces rondom het integraal veiligheidsrisicoprofiel is ingericht door een kerngroep van alle ambtenaren openbare orde en veiligheid van de vier gemeenten in Achterhoek Oost, ondersteund door de expertise van veiligheidsadviesbureau Oostkracht 10 en het eigen datacentrum van de Achterhoek, Datalab GO. Datalab GO is het samenwerkingsverband van acht gemeenten uit de Achterhoek, waaronder de gemeente Berkelland, dat diezelfde gemeenten ondersteunt bij het datagedreven werken. De projectleider 'Integraal Risicoprofiel Achterhoek Oost' is de adviseur jeugd, zorg en veiligheid van de gemeente Berkelland en de ambtelijk opdrachtgever is de programmamanager Veiligheid van de gemeente Berkelland.

De eerste stap bij de totstandkoming van het Integraal Veiligheidsrisicoprofiel bestond uit het verrichten van deskresearch. Daarbij is aandacht besteed aan alle relevante planvorming in het veiligheidsdomein. Daarnaast zijn er meer dan 100 deskundigen in het veiligheidsdomein geïnterviewd, zowel op bestuurlijk-, management- als operationeel niveau. Deze zogenaamde expert judgements vormen een belangrijke basis voor het risicoprofiel. Door het afnemen van deze interviews, zijn de risico's minder gebaseerd op het onderbuikgevoel, maar meer op data en kennis van de deskundigen die tevens ook in contact staan met onze inwoners.

Ten slotte is er gebruik gemaakt van de data en deskundigheid van Datalab GO. Dit was de eerste keer dat bij het opstellen van het Integraal Veiligheidsplan er gebruik is gemaakt van data en er daarmee een start is gemaakt met het data gedreven werken. De samenwerking met Datalab GO biedt in de toekomst de mogelijkheid om het gebruik van data verder te optimaliseren. Zeker ook gezien het feit dat Datalab GO aangesloten is bij de veiligheidsmonitor, zijnde het bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit. Een eerste stap die we ook graag met u verder uitwerken en vertalen in onze Planning & Control cyclus.

Met het Integraal Veiligheidsrisicoprofiel als basis is er dus een Integraal Veiligheidsplan gevormd met expert judgements, data en met verbindingen van lokale, regionale en landelijke prioriteiten. De onderbouwde prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsrisicoprofiel en Integraal Veiligheidsplan worden breed gedragen door onze ketenpartners, waar ieder vanuit zijn eigen expertise en rol invulling aan kan geven. Dit versterkt de samenwerking, zowel in de hulpverlening als in de preventie. Het plan is daarna ook getoetst in de driehoek politie-OM-gemeente. De prioriteiten die genoemd zijn in het Integraal Veiligheidsrisicoprofiel en Integraal Veiligheidsplan komen overeen met de beelden die de deskundigen hebben bij de prioriteiten die volgens hen moet worden gelegd bij het veiligheidsbeleid van de gemeenten in Achterhoek Oost en dus ook in de gemeente Berkelland. In de 'Rapportage Risicoprofiel Achterhoek Oost', weergegeven in Ibabs, kunt u de toelichting rondom het proces, de opgehaalde informatie, de wegingen en de uiteindelijke prioriteiten lezen. De prioriteiten die genoemd worden gelden dus voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk.

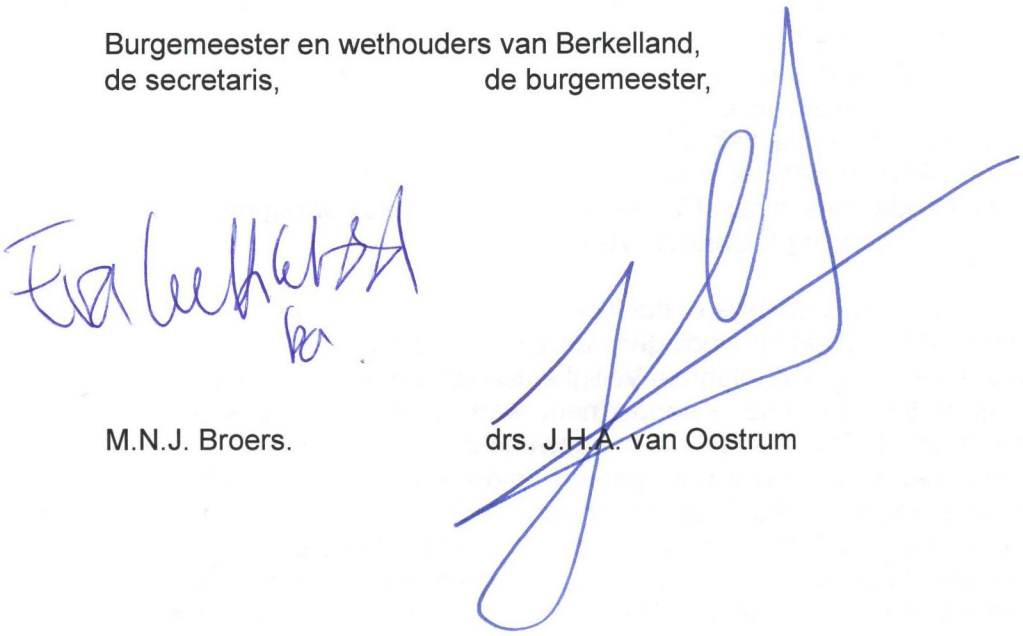
Er zitten echter ook specifieke aandachtspunten in per gemeente. Uit de interviews met de deskundigen komt naar voren dat er geadviseerd wordt om in de gemeente Berkelland aanvullend op de andere prioriteiten in te zetten op preventieve maatregelen op het alcohol- en drugsgebruik en op het extra inzetten op personen met onbegrepen gedrag. Het is aan de gemeenteraad om te beoordelen of de gezamenlijke prioriteiten in Achterhoek Oost en de specifieke aandachtspunten voor de gemeente Berkelland aansluiten op het beeld dat zij heeft bij het te vormen veiligheidsbeleid. Het staat de gemeente vrij om nog aanvullende en/of nieuwe prioriteiten toe te voegen.

Op basis van dit Integraal Veiligheidsplan wordt een jaarlijks uitvoeringsplan gemaakt dat voor vaststelling door het college van burgemeester en wethouders wordt gedeeld met de gemeenteraad, zoals toegezegd in de politieke avonden. In het uitvoeringsplan worden concrete acties opgenomen en gemonitord. Het doel hiervan is om te monitoren of de doelstellingen van de gemeente en haar veiligheidspartners worden gehaald en hoe (indien nodig) kan worden bijgestuurd. Door het uitwerken van het uitvoeringsplan, worden er keuzes gemaakt voor de inzet van bestaande mensen en middelen. Mocht blijken dat er behoefte is aan extra inzet van mensen of middelen op specifieke prioriteiten, dan wordt dit via de reguliere P&C cyclus, dus via de perspectiefnota aan u voorgelegd. Dit houdt nadrukkelijk in dat u na het vaststellen van het Integraal Veiligheidsplan, geen onbedoelde of onvoorziene budgettaire keuzes maakt. Het geld voor het veiligheidsdomein zit daarnaast verspreid over diverse domeinen binnen de begroting. Op deze manier kunt u ook ieder jaar de prioriteiten bijstellen door een herijking van bijvoorbeeld de inzet van mensen en middelen.

Het Integraal Veiligheidsplan verbindt lokale, regionale en landelijke prioriteiten en partners. Het geeft daarnaast ook richting in het nog te vormen beleid in het brede en complexe veiligheidsveld waar diverse domeinen onderdeel van uit maken. Het gesprek over het Integraal Veiligheidsplan geeft ook de gelegenheid om, zoals in de politieke avonden is aangegeven, de mogelijkheden om zorgen te delen over veiligheidsgerelateerde onderwerpen die in het plan thuishoren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de beschikbaarheid van de politie in Oost Nederland.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
- Archief

18-02-2022
Informatiebijeenkomst
Informatieveiligheid

08-11-2022
Raadsvergadering
Begroting

07-03-2023
Politieke avond
IVP

02-11-2021
Raadsvergadering
Begroting

16-06-2022
Avond nieuwe raadsleden
- Zorg en Veiligheid, Jeugd
- Ondermijning, BOA's

15-11-2022
Informatiebijeenkomst
Risicoprofiel

21-03-2023
Politieke avond
IVP

Uitvoeringsplan IVP

Beleidsplan Veilig Thuis
Meerjarenbeleidsplan GGnet
Uitvoeringsplan IVP

Handhaving
Dienstverlening
Hulpverlening

Leefbaarheid

Onbegrepen gedrag
Huiselijk Geweld
Kwetsbare Personen
Overlast

Zorg en Veiligheid

Meerjarenbeleidsplan Politie
Beleidsplan OM Oost Nederland
Actieprogramma Veilig Ondernemen
Uitvoeringsplan IVP

Digitale veiligheid

Milieu

- Ondersteunen en adviseren inwoners en edrijven op het gebied van milieu.
- Milieutoezicht en -handhaving luchtkwaliteit, geluid, energie, afval, asbest en bodem.

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

Externe Veiligheid

- Advisering risico's bij de productie, verwerking en opslag van gevaarlijke stoffen door bedrijven.

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

Alcohol en Drugs

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
Beleidsplan Preventie Platform Jeugd (Achterhoek Oost)
Beleidsplannen externen (Iriszorg, Tactus, GGD)
Uitvoeringsplan IVP

Brandveiligheid

Proactie
Preventie
Preparatie
Repressie
Nazorg

Beleidsplan Risicbeheersing (VNOG)
Incidentbestrijdingsplannen (VNOG)

Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

Regionaal Risicoprofiel (VNOG)
Regionaal Beleidsplan (VNOG)
Regionaal Crisisplan (VNOG)

Openbare Orde en Criminaliteit

Meerjarenbeleidsplan (Politie Oost Nederland)
Beleidsplan OM Oost Nederland

Ondermijning

Plan van Aanpak Ondermijning Achterhoek
Veiligheidsstrategie Oost Nederland (RIEC,
politie, OM, gemeenten, belastingdienst)
Actieprogramma Veilig Ondernemen
Uitvoeringsplan IVP

Bedrijvigheid
Jeugd
Fysiek
Integriteit
Woon-, en leefomgeving

Data (lab go) en input van 120 experts

Wat willen we bereiken?

Op basis van een integraal risicoprofiel maken we onderbouwde, integrale en beleidsmatige keuzes op het brede gebied van veiligheid voor onze inwoners en ondernemers.

Hoe willen we dat bereiken?

Voor 2023 is er een integraal risicoprofiel voor de gemeente Berkelland opgesteld. Dit gebruiken we als onderlegger voor beleidsmatige keuzes op die beleidsvelden waar dat nodig is. Ook is dit de basis voor het vanaf 2023 verplichte integrale veiligheidsplan. We werken aan bewustwording over digitale veiligheid binnen onze organisatie. Waar nodig nemen we bij beleidsvoorstellen//verordeningen een handhavingsparagraaf op.

1. Selectie respondenten en dataverzameling

Doel van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) is de totstandkoming van samenwerkingen om de veiligheid in breedste zin des woord te verbeteren en het daarbij samen bepalen van de belangrijkste focusgebieden. Dit lokaal onder de regie van de gemeente.

Afbakening project:

Risico's zoals omschreven in het regionaal risicoprofiel en brandrisicoprofiel van de Veiligheidsregio;

Risico's waar de GGD op inzet, voor zover de gemeente daar geen rol in heeft;

Risico's omtrent hoog water (verantwoordelijkheid van het waterschap);

Risico's omtrent zwemwaterkwaliteit (verantwoordelijkheid van de provincie).

Het integraal veiligheidsrisicoprofiel ziet toe sociale (on)veiligheidsrisico's